

Kazatel: Josef Hurta

Písně: 61, 4, 115, 777

Čtení: J 8, 46 – 59

Text: Ž 43

Dopomoz mi, Bože, k právu, ujmí se mého sporu, dej mi vyváznout před bezbožným pronárodem, před člověkem záludným a podlým! Tys přece moje záštita, Bože. Proč zanevřel jsi na mě, proč stále chodit mám zármutkem sklíčen v sevření nepřítele? Sešli své světlo a svoji věrnost; ty at' mě vedou, ty at' mě přivedou k tvé svaté hoře, k přibytku tvému, a já tam přistoupím k božimu oltáři, k Bohu, zdroji své jásavé radosti, a brou na citaru ti budu vzdávat chválu, Bože, můj Bože! Proč se tak trpce rmoutíš, má duše, proč ve mně úzkostně sténáš? Na Boha čekej, opět mu budu vzdávat chválu, jemu, své spáse. On je můj Bůh.

Judica me Deus et discerne causam meam. Sud' mě, Bože a rozsud' moji kauzu. To si přeje žalmista v tomto žalmu. On se toho nebojí – nechat se vydat Božímu soudu. Kdyby něco skrýval, Božího soudu by se bál a snažil by se mu vyhnout. Ale žalmista nemá co skrývat, proto je Bůh jeho spojencem. Ekumenický překlad ve snaze vysvětlit, proč se žalmista domáhá soudu už rovnou překládá: Dopomoz mi, Bože, k právu. Trochu tak posunuje Boží pozici z role soudce do role obhájce. Ale žalmista se skutečně staví pod Boží judikaturu, padni komu padni. Nechce, aby Bůh přimhouřil oko, nechce, aby mu stranil. Chce spravedlivý proces. Protože jeho protivník spravedlnost nectí. Jeho nepřítel je člověk záludný a podlý, který právo ohýbá a zneužívá. „Dej mi vyváznout před bezbožným pronárodem, před člověkem záludným a podlým!“ Chceme-li se vcítit do situace žalmisty, máme tu na výběr hned dvě možnosti: Bezbožný pronárod představuje jakési mezinárodní ohrožení, zatímco nebezpečí v osobní rovině nám může hrozit i jen od jednoho člověka záludného a podlého.

První přání zní: Dej mi vyváznout před bezbožným pronárodem. Ačkoliv to tak na první poslech zní, jako hrozba od cizího národy, přesto se vůbec nemusí jednat o mezinárodní vztahy. Bezbožným národem se může stát i ten můj národ, kterého jsem součástí. Nemusí jít nutně o cizí zemi a cizí lid, ale konkrétně, třeba v našem případě, o bezbožný národ český. Nicméně židovský čtenář tu slyší slovo „gój“, přeložené jako pronárod a představující pohany – čili národ, který není Božím lidem a neuctívá Hospodina, ale nějaké své modly.

Zaměnit svrchovaného Hospodina za vlastní modlu je velkým pokušením odedávna. Už staří Izraelité si ze svých pokladů odlili na poušti sochu býčka, když nebyli dost trpěliví. Nečekali na Boží pokyny, které jim měl přinést Mojžíš v podobě desatera z hory Sinaj a utvořili si vlastního boha o kterém si mysleli, že je vysvobodí. Boží lid se dokázal mnohokrát chovat jako pohanský pronárod, a nikoliv jako vyvolení svatí. Pakliže se národ takto zvrtné a odpadne od Hospodina, je jednotlivec pod velkým sociálním tlakem srovnat krok a přizpůsobit se. Je těžké být obklopen bezbožníky, a přitom si zachovat svobodu. Člověku je z toho smutno, když vidí kolem sebe jen bezbožný pronárod. S tím se žalmista ale nehodlá smířit a ptá se: „Proč stále chodit mám zármutkem sklíčen v sevření nepřítele? Sešli své světlo a svoji věrnost.“

Zatím jsme si všímali té první možnosti, když nás ohrožuje „bezbožný pronárod“. Ale co když je to je jen jeden člověk, ale přitom záludný a podlý. Člověk, který to s námi nemyslí dobře. Nevím, zda máte ve svém okolí konkrétního člověka, s nímž jste ve sporu a s pocitem ohrožení hledáte záštitu u Hospodina. Někdy stačí zlikvidovat nepřítele tím, že z něj udělám svého přítele. To ale není možné v případě, kdy se takový nepřítel staví proti Bohu, proti spravedlnosti a právu. Pak není jiná možnost, než se ještě více přimknout k Hospodinu a u něj hledat zastání.

Mezi nejhorší možnosti patří, když se takovému záludnému a podlému člověku podaří zmanipulovat celý národ, který se pak stane pro své okolí nepřítelem a bezbožným pronárodem. Proto je stále nutné si připomínat historii, zvláště tu ze čtyřicátých let minulého století, abychom si uvědomili, k čemu takové spojení vede a jaké jsou konce takového vývoje, který není včas zastaven.

Pojďme ale i k příjemnější polovině žalmu. Celá ta modlitba totiž neústí do skepse, rezignace a už vůbec ne do zoufalství. Žalmista si staví před oči jiný výhled, než je bezpráví, nesvoboda a sevření nepřáteli. On se chce dívat na svět v Božím světle a chce nechat vést svůj pohled myšlenkou na Boží věrnost. Proto prosí: „Sešli své světlo a svoji věrnost; ty at’ mě vedou, ty at’ mě přivedou k tvé svaté hoře, k příbytku tvému, a já tam přistoupím k Božímu oltáři, k Bohu, zdroji své jásavé radosti, a hrou na citaru ti budu vzdávat chválu, Bože, můj Bože!“ Ne, nejedná se tu o únik z reality ani o pohled skrz růžové brýle bezstarostné naivity. Je to prosba k Hospodinu, aby vedl naše kroky správným směrem. Boží světlo a věrnost mají modlitebníka přivést do chrámu, do Boží blízkosti, kde si člověk mnohé uvědomí a pochopí. Když staneme před oltářem a uvědomíme si, jakou obětí jsme vykoupeni z moci toho zlého, probudí se v nás úžasný pocit vděčnosti a chvály.

Milí přátelé, co pocítíte, když pochopíte, že někdo za vás položil život? Co prožiješ ve svém srdci, když uvěříš, že Bůh dal svého jediného Syna právě za tebe, aby ti dal poznat, jakou máš pro něj cenu a že tvůj život není pomíjivý a marný, ale věčný? Žalmista v takové chvíli bere do rukou kytaru, a nedělá nic jiného, než že zpívá chvály, raduje se a jásá. To je to, proč i já chodím do kostela. Protože tu přistoupím k Bohu, zdroji své jásavé radosti, a hrou na kytaru mu budu vzdávat chválu! A kdo to cítí podobně, tak může také mít nutkání k jásavé radosti.

Ale pravda, není tomu tak pokaždé. Jsou chvíle, kdy opravdu nejásám. Jsou chvíle, kdy se má duše trpce rmoutí. Kdy ve mně úzkostně sténá. A někdy ani nevím proč. A říkám si s žalmistou: „Proč se tak trpce rmoutíš, má duše, proč ve mně úzkostně sténáš?“ V takové chvíli nemá cenu nasadit umělý křečovitý úsměv. V takové chvíli často nezbývá než čekat. Ne rezignovaně, ale s nadějí. Protože je to čekání na Boha, na jeho světlo, na jeho zastání. Ano, bývá to těžké, přetrpět někdy dlouhé Boží mlčení. Často nemám se svými těžkostmi ani sám se sebou dost trpělivosti. Ale modlím se a říkám si: „Na Boha čekej, opět mu budu vzdávat chválu, jemu, své spáse. On je můj Bůh.“

Modlitba: *Bože, zkoumej mě, ty znáš mé srdce, zkoušej mě, ty znáš můj neklid, bled', zda jsem nesešel na cestu trápení, a po cestě věčnosti mě ved'! Amen.*

Přímluvná modlitba: *Bože, slyš naše přímluvy za svět, za národy světa, za naši zemi, za naše domovy. Na prvním místě tě prosíme za mír, pokoj a přátelství mezi národy. Prosíme ukončení bojů na Ukrajině i na celém Blízkém východě. Prosíme, abys učinil přítrž veškerému násilí a bezpráví, které se ve světě děje. Víme, že jako hříšní lidé si nezasloužíme, abys plnil naše přání, ale naše hříchy nás dohánějí a my pod nimi sténáme. Prosíme, pomoz nám utínat zlo už v zárodku, už tam, kde jeden druhému ubližujeme a hřešíme proti bližnímu slovem i skutkem. Prosíme za uzdravení ran, které si jeden druhému uštědřujeme a pak je nám to líto. Prosíme, dej nám sílu odpustit křivdu, smilovat se nad těmi, kteří nám ublížili a být laskaví i k těm, kteří nás nedovedou milovat. Pane, podle naší lásky lidé poznají, že jsme dětmi nebeského Otce. Kéž jeho jméno posvěcujeme ve svých životech a přibližujeme tak příchod jeho království mezi nás. Amen.*